

Глухів Сумської обл.), Інститутом сільського господарства Полісся (м. Житомир), Інститутом землеробства південного регіону (с.м.т. Наддніпрянське Херсонської обл.).

Вченими кафедри підготовлено та опубліковано 10 монографій, більше 500 наукових статей, 246 тез доповідей на конференціях, 35 навчальних посібників і більше ніж 120 методичних вказівок, одержано 20 авторських свідоцтв і понад 60 патентів.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України про внесення змін і доповнень до Переліку галузей знань та спеціальностей 2015 року, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах, спеціальність 8.18010010 – Якість, стандартизація та сертифікація у галузі Специфічні категорії була трансформована у спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Кафедра здійснює підготовку бакалаврів та магістрів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність за такими освітніми програмами: «Якість, стандартизація та сертифікація продовольчих і непродовольчих товарів», «Товарознавство та експертиза в митній справі», «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Оптова, роздрібна та Інтернет-торгівля». Студенти кафедри беруть активну участь у виконанні науково-дослідних робіт за тематикою кафедри, починаючи з 2-3 курсу. У співпраці з викладачами студенти виконують експериментальні дослідження з вивчення якості продовольчої і непродовольчої груп товарів. У подальшому матеріали досліджень використовуються ними для написання кваліфікаційних робіт.

Колектив кафедри товарознавства, стандартизації та сертифікації не зупиняється на досягнутому, постійно розвивається та самовдосконалюється, впевнено крокує в ногу з часом, а її випускники досягають успіхів у трудовій діяльності та користуються великим попитом на ринку праці.

УДК 338.43.01

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

Чухраєва Н. М., канд.екон.наук, доц.,

Циганова К. В., здобувач вищої освіти

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ*

Розвиток аграрного сектору є пріоритетним напрямом зміцнення економічного становища України. Аграрні підприємства є складною системою, що безперервно адаптується до змін навколишнього середовища, природно-кліматичних умов та модернізації технологій та обладнання.

В процесі здійснення своєї діяльності, аграрні підприємства традиційно залучають різноманітні ресурси, зокрема земельні, трудові, матеріальні, нематеріальні та фінансові. При цьому процес виробництва продукції значно ускладнюється внаслідок обмеженості окремих видів ресурсів. Тому, сьогодні є вкрай актуальним питання забезпеченості аграрних підприємств ресурсами для ефективного їх функціонування [1].

Ресурсний потенціал грає важливу роль для ефективної роботи підприємства, оскільки він є засобом для отримання максимального прибутку і підвищення конкурентоспроможності. Його можна охарактеризувати як комплекс взаємопов'язаних елементів, що використовуються для виробництва продукції. В аграрному секторі завжди традиційно розглядалися три основних фактори виробництва: земля, праця та капітал [2].

Проте, на базі наукових досліджень виокремлено дещо більшу кількість елементів ресурсного потенціалу, включаючи фінансові ресурси, інформаційні ресурси, інноваційні ресурси та інші. Ресурси аграрного підприємства можна розділити на дві групи: первинні ресурси – ті, що створені природою незалежно від людини (земельні, трудові ресурси), та вторинні ресурси – продукти процесу виробництва, які прямо чи опосередковано беруть участь у створенні матеріальних благ (основні і оборотні матеріальні засоби, інноваційні, інформаційні, фінансові ресурси) [3].

Процес перетворення ресурсного потенціалу в виробничий відбувається під впливом технологій виробництва продукції, організації господарської діяльності та управління підприємством. Оцінка забезпеченості аграрного підприємства ресурсами та їх раціональне використання характеризується досягненням підприємства максимального обсягу валової реалізації, відповідно, доходу та прибутку, при мінімальних витратах ресурсів. Виробничий потенціал аналізується за здатністю аграрного підприємства виробляти певні обсяги продукції належної якості [4].

Натомість виробничий потенціал перетворюється в економічний на основі здійснення підприємством маркетингової та збутової діяльності, що забезпечує завершення виробничого циклу. Відповідно базуючись на економічному потенціалі, під впливом організаційних, правових, управлінських та маркетингових чинників формується конкурентний потенціал аграрного підприємства (рис.1) [5].

З рисунка 1 видно, що ресурсний потенціал аграрного підприємства є базою для виробничого, економічного та конкурентного потенціалів та визначає потенційні можливості господарства у галузі. Тому можна сказати, що запорукою ефективної діяльності підприємства є якісне, раціональне і розумне залучення та використання ресурсів [6].

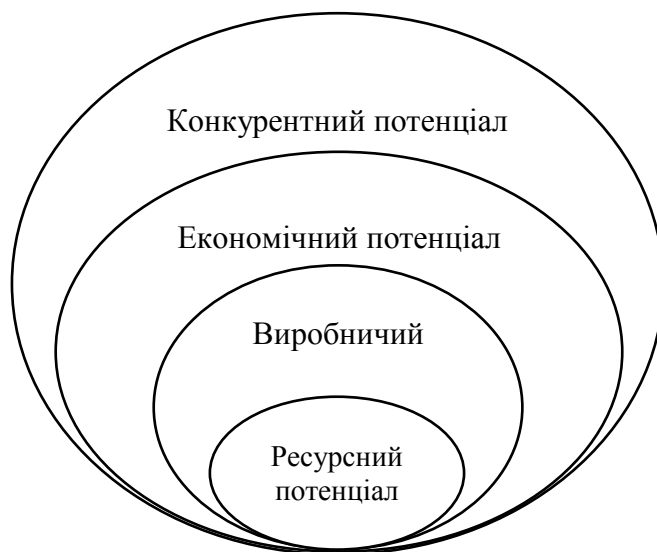

Рисунок 1 - Ієрархія базових потенціалів аграрних підприємств
Джерело: сформовано авторами на основі [5].

Для аналізу ефективності використання ресурсного потенціалу необхідно проводити систематичне дослідження. Для цього доречно використовувати такі показники як ресурсовіддача, ресурсоємність, що розглядаються в цілому по підприємству та за окремими елементами. Позитивно вважається ситуація, коли наявні високі показники ресурсовіддачі та низькі – ресурсоємності [7]. Також доречно проводити комплексний аналіз з використанням показників, що характеризують використання всіх елементів ресурсного

потенціалу (земля, трудові ресурси, основні, оборотні засоби). До таких показників відносяться наступні: відсоток сільськогосподарських угідь у загальній площі землі; відсоток у структурі сільськогосподарських угідь площ землі, що обробляється; урожайність сільськогосподарських культур; масштаби виробництва валової, товарної та чистої продукції; розмір прибутку на 1 га сільськогосподарських угідь; фондвіддача; фондоємність; коефіцієнт обороту оборотних засобів; коефіцієнт закріплення оборотних засобів; оцінка вартості валової, товарної і чистої продукції; показники прибутку підприємства на кожну гривню вартості оборотних засобів.

Отже, роль ресурсного потенціалу відіграє вирішальну роль у забезпеченні ефективної та результативної виробничої діяльності аграрного підприємства. Можна стверджувати, що ключовою складовою та гарантією формування конкурентного потенціалу є розумне та ефективно використання ресурсів підприємства. Успішність та раціональність залучення наявних ресурсів у підприємницьку діяльність можна характеризувати шляхом аналізу ефективності використання ресурсного потенціалу.

Література:

1. Вишнеvsька О. М. Ресурсний потенціал підприємств сільських територій : монографія / О. М. Вишнеvsька. – Миколаїв : Видавництво Ірини Гудим, 2009. – 487 с.
2. Гринчук Ю. С. Удосконалення формування та використання виробничо-ресурсного потенціалу аграрних підприємств: монографія / Ю.С. Гринчук. – Біла Церква, 2014. – 390 с.
3. Вишнеvsька О. М. Ресурсний потенціал аграрного сектора економіки України: соціально-економічні та екологічні аспекти : монографія / О. М. Вишнеvsька. – Миколаїв, 2011. – 436 с.
4. Ігнатенко М. М. Методичні засади оцінки формування ресурсного потенціалу та розвитку сільських територій / М. М. Ігнатенко // Таврійський науковий вісник. – 2010. – Вип. 70. – С. 105-110.
5. Плотницька С. І. Ресурсний потенціал підприємства як фактор побудови ефективної стратегії конкурентоспроможності / С. І. Плотницька // Ефективна економіка. – 2015. – Вип. 4. – С. 66-71.
6. Єрмаков О.Ю. Ресурсний потенціал сільських територій та особливості його відтворення і використання в аграрній сфері / О.Ю. Єрмаков // Науковий вісник НУБіП України. – 2011. – Вип. 163.– С. 133-141.
7. Ванієва А. Р. Методичні засади економічної оцінки виробничо-ресурсного потенціалу господарської діяльності / А.Р. Ванієва // Агросвіт. – 2013. – Вип. 9. – С. 50-53.

УДК 338.24:332.14

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ТА СМАРТСПЕЦІАЛІЗАЦІЯ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВЗАЄМОЗУМОВЛЕНІСТЬ

*Швець Н.В., канд.екоп.наук, доц.
Інститут економіки промисловості НАН України,
м. Київ*

Світова практика давно демонструє, що кластеризація економіки створює умови для активізації інноваційно-інвестиційних процесів в регіонах/країнах та їх соціально-економічного розвитку. В Україні питання використання кластерів для економічного зростання вже багато років є предметом чисельних дискусій в наукових та бізнес-колах,